

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

MATEŘSKÁ ŠKOLA BLAŽOVICE

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP	Hrajeme si pod stromy
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Blažovice, příspěvková organizace
Sídlo školy	Nádražní 7, 664 08, Blažovice
Adresa mateřské školy	Nová 271, 664 08, Blažovice
Zřizovatel	Obec Blažovice
IČO	70998825
RED-IZO	600110567
Ředitel školy	Mgr .Dana Otoupalová reditel @skolablazovice.eu tel.: 739 029 216
Zástupkyně ředitele pověřená vedením MŠ	Bc. Kateřina Šafrová katerina.safrova @skolablazovice.eu tel.: 739 369 352
Webové stránky	https://www.webskoly.cz/skolablazovice
Osoba zodpovědná za tvorbu ŠVP	Bc. Kateřina Šafrová
Číslo jednací	
Vydáním tohoto dokumentu se ruší platnost dokumentu č.j.	
Platnost ŠVP	od 1. 9. 2026
Účinnosti ŠVP:	
Dokument projednán pedagogickou radou dne	25.8.2026

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je zpracován v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., školským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Lokalita školy

Mateřská škola Blažovice se nachází v obci Blažovice v Jihomoravském kraji, v okrese Brno-venkov, v oblasti Dyjsko-svrateckého úvalu. Obec se díky dobré dopravní dostupnosti města Brna dlouhodobě rozvíjí. Mateřská škola je umístěna v klidné části obce v nově zrekonstruované patrové budově a je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Blažovice, jehož zřizovatelem je Obec Blažovice. Škola je dobře dostupná prostřednictvím autobusového i vlakového spojení a slouží také dětem z okolních spádových obcí.

Poloha mateřské školy umožňuje využívat okolní prostředí jako přirozený prostor pro vzdělávání dětí. Blízkost přírody, místních komunikací, veřejných prostranství a života obce poskytuje příležitosti k poznávání okolního světa, rozvoji pohybových aktivit a vytváření vztahu dětí k místu, ve kterém žijí.

Specifika a zaměření školy

Mateřská škola Blažovice je součástí příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Blažovice, jejímž zřizovatelem je Obec Blažovice. Poskytuje předškolní vzdělávání dětem zpravidla ve věku od 2 do 6 let, dětem s odkladem povinné školní docházky i dětem se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu s platnými právními předpisy.

Mateřská škola je trojtřídní s celkovou kapacitou 72 dětí. Děti jsou do tříd zařazovány s ohledem na jejich věk, individuální vzdělávací potřeby a organizační možnosti školy. Organizace vzdělávání podporuje vytváření bezpečného a podnětného prostředí, ve kterém mají děti dostatek prostoru pro spontánní i řízené činnosti, hru, objevování, pohyb a vzájemnou spolupráci.

Součástí mateřské školy jsou prostorné třídy s odpovídajícím zázemím, školní jídelna a školní zahrada, která poskytuje dětem celoroční možnosti pro pohybové, vzdělávací i relaxační aktivity. Materiální vybavení školy je průběžně obnovováno a doplňováno s ohledem na potřeby dětí, současné poznatky o předškolním vzdělávání a podporu rozvoje klíčových kompetencí.

Začlenění mateřské školy do společného právního subjektu se základní školou umožňuje úzkou spolupráci pedagogických pracovníků obou stupňů vzdělávání. Děti se postupně seznamují s prostředím základní školy, což přispívá k jejich plynulému přechodu do povinného vzdělávání.

Charakteristickým prvkem mateřské školy je její zaměření na propojení vzdělávání s přirozeným prostředím, ve kterém děti žijí. Strom, který je symbolem školního vzdělávacího

programu „Hrajeme si pod stromy“, představuje přirozenou součást života školy i inspiraci pro vzdělávací nabídku. Jednotlivé části stromu – kořeny, kmen, koruna a listy – se promítají do tematického zaměření vzdělávání a připomínají propojení dítěte s rodinou, místem, přírodou i světem kolem nás.

Mateřská škola využívá prvky programu Začít spolu, zejména uspořádání prostředí do center aktivit, která dětem umožňují samostatně volit činnosti, objevovat, tvořit, spolupracovat a učit se prostřednictvím vlastní zkušenosti. Prostor školy je uspořádán tak, aby podporovalo aktivní zapojení dětí a nabízelo rozmanité možnosti pro hru, zkoumání, komunikaci i rozvoj praktických dovedností.

Významnou součástí školy je přírodní zahrada, která poskytuje dětem prostor pro každodenní kontakt s přírodou, pozorování proměn okolního světa, péči o prostředí i získávání zkušeností prostřednictvím přímého prožitku. Pobyt venku a využívání přírodních podnětů jsou přirozeně začleněny do života mateřské školy.

Mateřská škola je součástí života obce a využívá možnosti spolupráce s místními institucemi, organizacemi i okolním prostředím. Děti se prostřednictvím společných aktivit a poznávání svého okolí seznamují s místem, kde žijí, a vytvářejí si vztah ke komunitě, jejíž jsou součástí.

Motto – vycházející z názvu „Hrajeme si pod stromy“

Stejně jako strom potřebuje kořeny, pevný kmen a prostor pro růst, potřebuje i dítě bezpečí, vztahy a podněty k objevování světa. Pod stromy si děti hrou, zkušeností a společným prožíváním vytvářejí vlastní cestu poznání.

Naše hodnoty

Naše hodnoty jsou jako květy na stromech, které chceme v dětech postupně vidět rozkvétat. Jsou základem našeho každodenního života v mateřské škole, ovlivňují naše jednání, vztahy i způsob, jakým podporujeme rozvoj každého dítěte.

RESPEKT

Respektujeme druhého a oceňujeme naše rozdílnosti.

Respekt vnímáme jako základ všech vztahů v naší mateřské škole. Přijímáme každé dítě, rodinu i kolegu jako jedinečnou osobnost s vlastními zkušenostmi, potřebami a možnostmi. Vedeme děti k tomu, aby vnímaly rozdíly mezi lidmi jako přirozenou součást života a učily se přijímat druhé s porozuměním a ohleduplností. Respektující prostředí nám umožňuje vytvářet bezpečné vztahy, ve kterých se děti mohou svobodně vyjadřovat, objevovat a růst. Tato hodnota se prolíná celým vzdělávacím programem „Hrajeme si pod stromy“, zejména v podpoře spolupráce, komunikace a vztahu k sobě i okolnímu světu.

DŮVĚRA

Děti a rodiče důvěřují učitelům, učitelé jim.

Nebojíme se chybovat a vzájemně se mezi dětmi a pedagogy podporujeme ve svém růstu.

Důvěra je základem prostředí, ve kterém se děti mohou cítit přijímané a jisté. Věříme dětem v jejich schopnosti, dáváme jim prostor zkoušet nové věci a učíme je, že chyba je přirozenou součástí učení. Stejnou důvěru budujeme ve vztazích s rodinami, protože spolupráci mezi školkou a rodiči vnímáme jako důležitou součást podpory dítěte. Pedagogové se navzájem podporují ve svém profesním růstu a otevřeně sdílejí zkušenosti. Důvěra je pevnou součástí našeho programu, protože stejně jako strom potřebuje pevnou půdu, potřebuje dítě vztahy založené na jistotě a přijetí.

INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP

Posouváme děti kupředu na jejich cestě k samostatnosti.

Bereme sebe i děti takové, jaké jsou a kde se právě na své cestě nacházejí.

Každé dítě má svůj jedinečný příběh, tempo i způsob, jakým poznává svět. Respektujeme aktuální možnosti každého dítěte a vytváříme podmínky, aby mohlo zažívat úspěch a postupně rozvíjet své schopnosti. Naším cílem není srovnávat děti mezi sebou, ale podporovat jejich osobní pokrok a cestu k větší samostatnosti. Využíváme pozorování dítěte, formativní hodnocení a zpětnou vazbu, která pomáhá dítěti uvědomovat si vlastní pokrok. Stejně jako každý strom roste svým vlastním tempem, i každé dítě potřebuje svůj čas a prostor pro růst.

RADOST

Prožíváme společně s dětmi spokojenost a radost z věcí, které děláme.

Radost je přirozenou součástí našeho každodenního života v mateřské škole. Věříme, že dítě se nejlépe učí tehdy, když má možnost objevovat, tvořit, hrát si a prožívat smysluplné situace s radostí. Podporujeme dětskou zvědavost, tvořivost a chuť zapojovat se do společných činností. Radost nacházíme v malých objevech, společných zážitcích i v postupném překonávání výzev. Celý vzdělávací program „Hrajeme si pod stromy“ vychází z myšlenky, že učení může být přirozené, hravé a naplněné pozitivními emocemi.

KVALITA VZDĚLÁVÁNÍ

Jako učitelé jsme dobře připraveni, profesně se posouváme a jsme otevření změnám.

Jsme podporou pro výchovu v rodinách.

Kvalitní vzdělávání stavíme na odbornosti, odpovědnosti a neustálém rozvoji pedagogického týmu. Sledujeme nové poznatky, reflektujeme svou práci a hledáme cesty, jak co nejlépe podporovat jednotlivé děti. Pedagog vnímáme jako průvodce dítěte, který vytváří podnětné prostředí, nabízí podporu a pomáhá dítěti objevovat jeho vlastní možnosti. Jsme partnery rodin a respektujeme jejich důležitou roli ve výchově dítěte. Kvalita vzdělávání se v našem

programu projevuje také využíváním prvků formativního hodnocení, center aktivit, volné hry a učení prostřednictvím vlastní zkušenosti.

BEZPEČÍ

Ve školce prožíváme klid a přijetí.

Každý známe svoje místo a hranice.

Společně vytváříme příjemnou a pozitivní atmosféru.

Bezpečí vytváříme prostředím, ve kterém se děti i dospělí cítí přijímáni a respektováni. Děti potřebují jistotu, jasná pravidla a hranice, aby mohly svobodně objevovat svět a rozvíjet svou samostatnost. Společně vytváříme prostředí, kde každý zná své místo, může vyjádřit své potřeby a zároveň respektuje potřeby ostatních. Bezpečí pro nás znamená nejen ochranu fyzickou, ale také psychickou – pocit, že jsem viděn, slyšen a přijímán. Tato hodnota tvoří základ celého programu „Hrajeme si pod stromy“, protože pevné kořeny bezpečí umožňují dětem růst.

OTEVŘENÁ KOMUNIKACE

Naše komunikace je respektující ke všem.

Komunikace proudí „všemi směry“ – zapojen je rodič, dítě i tým pedagogů.

Otevřená komunikace je cestou k porozumění a spolupráci. Nasloucháme dětem, rodičům i kolegům a vytváříme prostor pro sdílení zkušeností, potřeb i nápadů. Vedeme děti k tomu, aby dokázaly vyjádřit své myšlenky, pocity a přání a zároveň respektovaly druhé. Vztah mezi mateřskou školou a rodinou vnímáme jako partnerství, ve kterém společně podporujeme rozvoj dítěte. Otevřená komunikace nám pomáhá vytvářet prostředí důvěry, které je základem pro společný růst.

3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY

OBECNÝ POPIS SLOŽENÍ TÝMU

Pedagogický tým mateřské školy tvoří šest pedagogických pracovníků, jehož součástí je také zástupkyně ředitele pověřená vedením mateřské školy. Na vytváření kvalitních podmínek pro vzdělávání a každodenní chod školy se podílejí také školní asistent a dva provozní zaměstnanci.

Pedagogický tým společně vytváří prostředí, které podporuje bezpečí, respekt, důvěru a individuální rozvoj každého dítěte. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují požadavky odborné kvalifikace pro výkon své profese. Kvalitní pedagogickou práci vnímáme jako výsledek odborné připravenosti, osobního nasazení, společného směřování a ochoty neustále se učit a rozvíjet.

Základem práce pedagogického týmu je společně vytvořená vize a hodnoty mateřské školy, které se promítají do každodenního přístupu k dětem, rodičům i mezi zaměstnanci navzájem. Usilujeme o jednotné pedagogické působení založené na respektu, otevřené komunikaci, důvěře a podpoře jedinečnosti každého dítěte.

Při plánování vzdělávání, tvorbě pedagogických dokumentů a řešení konkrétních situací spolupracujeme a hledáme společná řešení. Sdílíme odpovědnost za kvalitu vzdělávání a vytváření prostředí, ve kterém se děti i dospělí cítí bezpečně a přijímaně.

V oblasti týmové spolupráce se postupně zaměřujeme na další rozvoj sdílení zkušeností a vzájemného profesního učení. Využíváme možnosti výměnných stáží mezi mateřskými školami a inspiraci získanou ze vzdělávacích akcí. Do budoucna chceme více rozvíjet také vzájemné hospitace, sdílení zkušeností po absolvovaných seminářích a workshopech a společnou reflexi pedagogické práce. Významnou oblastí našeho rozvoje je také prohlubování spolupráce s rodinami a otevřené komunikace, která vychází z přesvědčení, že společná podpora dítěte je založena na vzájemné důvěře a respektu.

PROFESNÍ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků považujeme za důležitou součást zajištění kvality vzdělávání. Pedagogové se průběžně vzdělávají prostřednictvím seminářů, webinářů, samostudia a dalších forem dalšího vzdělávání, které podporují jejich odborný růst a reagují na aktuální potřeby školy i dětí.

Pedagogové vedou své profesní portfolio, které slouží jako nástroj plánování, dokumentování a reflexe vlastního profesního rozvoje. Portfolio obsahuje zejména:

- **hodnocení a zpětnou vazbu na úrovni třídy** – pravidelnou reflexi vzdělávací práce, prostředí třídy, používaných metod a naplňování vzdělávacích záměrů,
- **osobní poznámky ze seminářů, webinářů a vzdělávacích akcí** – zaznamenávání inspirací, nových poznatků a možností jejich využití v pedagogické praxi,

- **plán a reflexi samostudia a dalšího vzdělávání** – stanovení oblastí vlastního rozvoje a následné zhodnocení přínosu pro pedagogickou práci,
- **záznamy ze vzájemných hospitací a pohospitačních rozhovorů** – sdílení zkušeností, reflexi pedagogické práce a hledání možností dalšího rozvoje,
- **doklady o absolvovaných vzdělávacích akcích** – osvědčení a potvrzení o účasti na dalším vzdělávání.

Součástí profesního rozvoje je také postupné budování kultury vzájemného učení v pedagogickém týmu. Zaměřujeme se na rozvoj otevřeného sdílení zkušeností, vzájemnou podporu a společné hledání cest ke zkvalitňování vzdělávací práce. Vzájemná reflexe a spolupráce pedagogů jsou důležitým prostředkem k naplňování vize a hodnot mateřské školy.

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Psychosociální podmínky vnímáme jako základní předpoklad pro to, aby se dítě v mateřské škole cítilo bezpečně, přijímaně a mohlo se přirozeně rozvíjet. Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečné a potřebuje prostředí, ve kterém může postupně získávat jistotu, navazovat vztahy a objevovat své schopnosti vlastním tempem. Naším cílem je vytvářet takové prostředí, kde děti zažívají důvěru, respekt a radost z učení.

Prostředí přijetí a bezpečí

Novým dětem umožňujeme postupnou adaptaci, která probíhá individuálně podle potřeb konkrétního dítěte i jeho rodiny. Respektujeme, že každé dítě přichází s jinými zkušenostmi, potřebami a tempem přizpůsobení se novému prostředí. Důležitou součástí dne je pravidelný komunikativní kruh, který podporuje vzájemné poznávání, sdílení, motivaci dětí a pocit sounáležitosti se skupinou.

Respekt k jedinečnosti každého dítěte

Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečná osobnost a zaslouží si respektující přístup bez ohledu na své schopnosti, tempo vývoje nebo individuální potřeby. Dítě poznáváme prostřednictvím každodenního kontaktu, pedagogického pozorování a rozhovorů s rodiči. Na základě těchto poznatků vytváříme podmínky pro individuální rozvoj každého dítěte. Děti mají možnost volby aktivit podle svých zájmů a potřeb v centrech aktivit, vzdělávací nabídka je diferencovaná a vychází z aktuální úrovně rozvoje jednotlivých dětí. Dětem, které potřebují větší podporu, poskytujeme individuální péči a podporu jejich dalšího rozvoje.

Vztahy, spolupráce a sociální učení

Vztahy mezi dětmi i dospělými budujeme na vzájemném respektu, důvěře a otevřené komunikaci. Děti vedeme k tomu, aby se učily spolupracovat, domlouvat se, vnímat potřeby druhých a hledat společná řešení. Pravidla společného soužití vytváříme společně s dětmi a průběžně o nich hovoříme v komunikativním kruhu. Při řešení situací mezi dětmi využíváme prvky formativního přístupu – zaměřujeme se na podporu vnitřní motivace dítěte, pochopení souvislostí a hledání vhodných způsobů řešení.

Respektující role pedagoga

Pedagog v naší mateřské škole vystupuje v roli průvodce dítěte, který vytváří bezpečný prostor pro jeho učení, objevování a samostatnost. Ve vztahu k dětem využíváme respektující a podporující komunikaci, zároveň však zachováváme jasné a srozumitelné hranice. Usilujeme o rovnováhu mezi volností a pravidly. Při poskytování zpětné vazby se zaměřujeme na podporu dítěte, jeho další rozvoj a práci s chybou jako přirozenou součástí učení. Děti podporujeme v odvaze zkoušet nové věci a hledat vlastní cesty řešení.

Pohoda, radost a přirozený způsob učení

Organizaci dne přizpůsobujeme potřebám dětí a jejich přirozenému rytmu. Velký prostor poskytujeme spontánní hře a vzdělávací nabídce v centrech aktivit, které převažují nad řízenými činnostmi. Děti mají možnost pracovat vlastním tempem a dokončovat činnosti podle svých individuálních možností. Přirozené učení podporujeme také přenášením aktivit ven – využíváme přírodní prostředí k objevování, experimentování, tvoření s přírodninami i k rozvoji pohybových dovedností.

Atmosféra školy

Usilujeme o to, aby mateřská škola byla místem, kde se děti i dospělí cítí dobře a kde každý zná své místo. Vytváříme prostředí založené na důvěře, respektu a pozitivní komunikaci. Společně budujeme kulturu školy, ve které děti získávají jistotu, rozvíjejí své schopnosti a postupně se učí odpovědnosti za své jednání.

SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Rodinu vnímáme jako důležitého partnera v procesu vzdělávání dítěte. Vycházíme z přesvědčení, že otevřená komunikace, vzájemná důvěra a respekt mezi rodinou a mateřskou školou vytvářejí nejlepší podmínky pro rozvoj dítěte. Usilujeme o to, aby rodiče byli přirozenou součástí života mateřské školy a aby společně s pedagogy podporovali dítě na jeho individuální cestě.

První kontakt a adaptace dítěte

První kontakt s rodinou začíná již před nástupem dítěte do mateřské školy. Usilujeme o to, aby dítě i rodiče získali dostatek informací, poznali prostředí školy a postupně si vytvořili pocit důvěry a bezpečí. Adaptaci dítěte vnímáme jako individuální proces, který přizpůsobujeme potřebám dítěte i možnostem rodiny.

Rodičům nabízíme:

- prohlídku mateřské školy pro rodiče a děti v rámci procesu zápisu,
- individuální rozhovor podle potřeby (telefonicky nebo osobně),
- informační schůzku pro nové rodiče po přijetí dítěte do mateřské školy,
- adaptační dny, při kterých dítě poznává prostředí mateřské školy společně s rodičem,
- postupnou adaptaci v září podle individuálních potřeb dítěte a rodiny.

Otevřená komunikace a předávání informací

Vzájemná komunikace mezi mateřskou školou a rodinou je založena na respektu, důvěře a otevřenosti. Vnímáme ji jako obousměrný proces, ve kterém rodiče získávají informace o vzdělávání a životě dítěte v mateřské škole a zároveň mají možnost sdílet své zkušenosti, otázky a potřeby. Důležitou součástí naší komunikace je pravidelné přibližování dění ve třídách, aby rodiče mohli lépe porozumět tomu, co děti prožívají, jaké aktivity uskutečňují a jak se v mateřské škole rozvíjejí.

Rodičům nabízíme:

- každodenní osobní rozhovory při předávání dětí,
- pravidelné poskytování zpětné vazby ze tříd prostřednictvím sdílení fotografií a zpráv o aktivitách a prožitcích dětí,
- komunikaci s pedagogy prostřednictvím aplikace Edookit,
- získávání organizačních a důležitých informací prostřednictvím webových stránek školy,
- získávání aktuálních informací prostřednictvím nástěnek v mateřské škole.

Společná cesta podpory dítěte

Pro kvalitní podporu dítěte považujeme za důležité vzájemné sdílení informací mezi rodinou a mateřskou školou. Rodiče a pedagogové společně hledají cesty, jak dítě podporovat v jeho rozvoji, samostatnosti a pohodě. Respektujeme, že každé dítě se rozvíjí vlastním tempem, a zaměřujeme se především na jeho individuální pokrok, potřeby a proces učení.

Rodičům nabízíme:

- průběžnou zpětnou vazbu o dítěti při každodenních rozhovorech,
- individuální konzultace podle potřeby dítěte a rodiny (obvykle 1–2x ročně nebo kdykoliv po domluvě),
- nahlédnutí do procesu učení dítěte prostřednictvím ukázek jeho činností, tvoření a aktivit,
- podílení se na tvorbě portfolia dítěte,
- společné hledání vhodných postupů podpory dítěte,
- spolupráci při nastavování podpory dítěte ve spolupráci s poradenskými zařízeními.

Zapojení rodičů do života mateřské školy

Mateřskou školu vnímáme jako společenství dětí, pedagogů a rodin. Společné aktivity vytvářejí příležitosti pro vzájemné poznávání, sdílení a posilování vztahů mezi rodinou a školou. Rodiče mají možnost zapojit se podle svých možností a zájmu do života mateřské školy a přispívat svými zkušenostmi k obohacení vzdělávacího prostředí.

Rodičům nabízíme:

- účast na tradičních slavnostech mateřské školy,
- účast na dalších akcích podle ročního plánu školy,
- společné tvoření a prožitkové aktivity s dětmi,
- aktivní zapojení do zpětné vazby a hodnocení mateřské školy prostřednictvím pravidelných dotazníků spokojenosti a rozhovorů s rodiči,
- podle možností rodiny zapojení do vzdělávacího procesu prostřednictvím sdílení životních zkušeností, zážitků, profesí nebo témat blízkých dětem.

ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace vzdělávání v naší mateřské škole vychází z přesvědčení, že dítě se nejlépe učí prostřednictvím vlastní aktivity, hry, objevování a smysluplných zkušeností. Denní režim proto vytváří dostatek prostoru pro spontánní i plánované vzdělávací situace a respektuje individuální potřeby, tempo i zájmy jednotlivých dětí. Jednotlivé části dne na sebe přirozeně navazují a vytvářejí prostředí, které podporuje pohodu, samostatnost i radost z učení.

Organizace dne podporuje přirozené učení

Denní režim je organizován tak, aby děti měly dostatek času pro hru, vlastní objevování i společné vzdělávací činnosti. Snažíme se o plynulý průběh dne bez zbytečného přerušování činností a vytváříme podmínky pro dokončování započatých aktivit. Děti jsou ke vzdělávacím aktivitám motivovány podnětnou vzdělávací nabídkou, prostředím a podporujícím přístupem pedagoga. Respektujeme jejich individuální připravenost i vnitřní motivaci – děti k činnostem zveme, podporujeme a povzbuzujeme, nikoli do aktivit netlačíme.

Volná hra a vzdělávací nabídka v centrech aktivit

Volná hra a vzdělávací nabídka v centrech aktivit převažují nad činnostmi přímo motivovanými pedagogem. Prostřednictvím připravené vzdělávací nabídky si děti vybírají činnosti podle svého zájmu, potřeb i aktuální úrovně dovedností. Pedagog děti při jejich činnostech podporuje, motivuje a vytváří příležitosti pro individuální i skupinové učení. Činnosti přímo motivované pedagogem mají ve vzdělávání své místo, navazují na aktuální potřeby dětí a vhodně doplňují spontánní učení.

Flexibilní organizace dne

Organizace dne je dostatečně pružná, aby umožňovala reagovat na aktuální potřeby dětí, průběh vzdělávání i vzniklé situace. Děti mají dostatek času dokončit započaté činnosti, vrátet se k nim nebo pokračovat v dalších dnech. Jednotlivé organizační celky nejsou samoučelné, ale podporují přirozený rytmus dne a kontinuitu učení.

Pobyt venku jako součást vzdělávání

Pobyt venku je každodenní a přirozenou součástí vzdělávání. Děti zde získávají prostor pro pohybové aktivity, poznávání přírody, badatelské činnosti, experimentování i spontánní hru. Venkovní prostředí využíváme jako přirozenou učebnu, která nabízí množství příležitostí k objevování, spolupráci, rozvoji samostatnosti i vytváření pozitivního vztahu k přírodě.

Organizace vzdělávání podporuje sociální učení

Významnou součástí dne jsou společná setkávání dětí v komunikativním kruhu. Vytváříme zde prostor pro sdílení zážitků, rozhovory, plánování společných činností, společné vytváření pravidel i vzájemnou zpětnou vazbu. Děti se učí naslouchat druhým, vyjadřovat své názory, spolupracovat a respektovat odlišné pohledy ostatních.

Organizace vzdělávání respektuje potřeby dítěte

Při organizaci vzdělávání respektujeme individuální potřeby dětí, jejich tempo i aktuální možnosti. Přizpůsobujeme organizaci adaptace nově příchozích dětí, podporujeme samostatnost a vytváříme podmínky pro individualizaci vzdělávání. Odpočinek a klidové činnosti organizujeme s ohledem na individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Orientační uspořádání dne

Čas	Organizace dne
6.30–8.00	Příchod dětí do mateřské školy
6.30–7.30	Scházení dětí ve třídě Berušek nebo Motýlků
6.30–8.30	Volná hra, vzdělávací nabídka v centrech aktivit, individuální činnosti, nepřímo řízené vzdělávací aktivity
8.30–9.00	Osobní hygiena, svačina
9.00–9.30	Volná hra, vzdělávací nabídka v centrech aktivit, individuální činnosti, komunikativní kruh, činnosti přímo a nepřímo řízené pedagogem
9.30–11.30	Příprava na pobyt venku, pobyt venku, vzdělávací aktivity ve venkovním prostředí, při velmi nepříznivém počasí náhradní program, příprava na oběd
11.30–11.50	Oběd
11.50–12.15	Osobní hygiena, vyzvedávání dětí, ukládání k odpočinku
12.15–13.00	Poslech pohádky, odpočinek na lůžku
13.00–14.00	Klidové aktivity pro děti se sníženou potřebou spánku
14.00–14.30	Volná hra, individuální činnosti

Čas	Organizace dne
14.30–15.00	Osobní hygiena, odpolední svačina
15.00–16.30	Volná hra, vzdělávací nabídka v centrech aktivit, dokončování započatých činností, individuální činnosti, činnosti nepřímo řízené pedagogem, podle potřeby činnosti přímo řízené pedagogem. Za příznivého počasí probíhají činnosti na školní zahradě.
od 15.30	Scházení dětí z ostatních tříd ve třídě Berušek nebo Motýlků podle aktuálního počtu dětí.

ŽIVOTOSPRÁVA

V mateřské škole vytváříme podmínky pro zdravý tělesný, psychický i sociální vývoj dětí. Živosprávu chápeme jako součást každodenního života školy, která podporuje zdravé návyky, samostatnost, pohodu i respekt k individuálním potřebám každého dítěte. Denní režim je pravidelný, zároveň však dostatečně pružný, aby mohl reagovat na aktuální potřeby dětí i průběh vzdělávání.

Vyvážená strava a pitný režim

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava odpovídající zásadám zdravé výživy. V průběhu stolování podporujeme samostatnost, kulturu stolování a vytváříme příjemnou atmosféru bez spěchu. Žádné dítě není do jídla nuceno. Děti vhodným a citlivým způsobem motivujeme k ochutnávání nových potravin a postupnému rozšiřování jejich stravovacích návyků, vždy s respektem k jejich individuálním potřebám.

Pitný režim je zajištěn po celý den. Děti mají během dne možnost průběžně doplňovat tekutiny. Po podávání nápojů při přesnídávce a odpolední svačině mají po celý den k dispozici pitnou vodu, kterou mohou využívat prostřednictvím hrnečků nebo píttek umístěných ve třídách. Pedagogové děti průběžně vedou k pravidelnému pitnému režimu a podle potřeby je k pití citlivě motivují.

V případě potřeby dítěte je s rodiči uzavírána dohoda o dietním stravování. Rodiče se společně se školou domlouvají na zajištění dietní stravy připravované školní jídelnou nebo na možnosti donášky vlastní zpracované potraviny vhodné k výdeji v den jejího doručení, v souladu s platnou legislativou.

Přirozený rytmus dne

Denní režim poskytuje dětem dostatek času pro hru, vzdělávání, pohyb, pobyt venku, odpočinek i stolování. Jednotlivé části dne na sebe přirozeně navazují a organizace dne je dostatečně flexibilní, aby respektovala aktuální potřeby dětí i průběh vzdělávacích činností. Snažíme se omezovat zbytečné přerušování her a vytváříme podmínky pro dokončování započatých činností.

Pohyb jako každodenní součást života

Každodenní pohyb považujeme za přirozenou součást zdravého životního stylu i vzdělávání. Dětem poskytujeme dostatek příležitostí ke spontánnímu pohybu i pohybovým aktivitám přímo motivovaným pedagogem. Převážná část pohybových aktivit probíhá při pobytu venku, kde děti rozvíjejí svou obratnost, koordinaci, fyzickou zdatnost i radost z pohybu v přirozeném prostředí.

Pobyt venku podporuje zdraví i učení

Pobyt venku je každodenní součástí života mateřské školy a uskutečňuje se s ohledem na aktuální počasí a zdravotní stav dětí. Venkovní prostředí využíváme nejen pro spontánní hru a pohyb, ale také pro poznávání přírody, badatelské činnosti, experimentování a další vzdělávací aktivity. Děti jsou vedeny k pozitivnímu vztahu k přírodě, pohybu na čerstvém vzduchu i odpovědnému chování vůči okolnímu prostředí.

Odpočinek respektuje individuální potřeby dítěte

Odpočinek organizujeme s respektem k individuálním potřebám jednotlivých dětí. Při poledním odpočinku děti odpočívají na lehátku zpravidla přibližně 30 až 90 minut podle své aktuální potřeby. Ke spánku děti nikdy nenutíme. Po přibližně třiceti minutách mají děti se sníženou potřebou spánku možnost věnovat se klidovým činnostem ve vzdělávací nabídce v centrech aktivit.

Příjemnou atmosféru při odpočinku podporuje četba pohádek nebo jejich poslechová podoba, relaxační či meditační hudba. Potřebu odpočinku respektujeme také v průběhu celého dne. Děti mohou podle své aktuální potřeby využívat relaxační koutky ve třídách i na školní zahradě.

Podpora zdravého životního stylu a samostatnosti

Součástí každodenního života mateřské školy je vedení dětí ke zdravým návykům, osobní hygieně, sebeobsluze a přiměřené samostatnosti. Děti jsou vedeny k péči o své zdraví, bezpečnému chování i odpovědnosti za sebe a své okolí. Věříme, že zdravý životní styl nevzniká jednorázovými aktivitami, ale především každodenními zkušenostmi, pozitivními vzory a prostředím, ve kterém dítě vyrůstá.

VĚCNÉ PODMÍNKY

Prostředí mateřské školy vnímáme jako důležitou součást vzdělávání. Nejde pouze o vybavení tříd a školní zahrady, ale o prostředí, které podporuje samostatnost dětí, jejich přirozenou zvědavost, spolupráci i radost z objevování. Vytváříme prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, orientují se v něm a mohou se aktivně podílet na jeho podobě i každodenním životě.

Prostředí podporuje samostatnost a aktivní učení

Prostory mateřské školy jsou uspořádány tak, aby podporovaly přirozené učení prostřednictvím hry, vlastní činnosti a zkušeností. Pomůcky, materiály i hračky jsou dětem zpravidla volně dostupné a uspořádané tak, aby podporovaly jejich samostatnou volbu, orientaci v prostoru i odpovědnost při jejich používání a úklidu. Prostředí dětem umožňuje plánovat vlastní činnost, vracet se k započatým aktivitám a pracovat vlastním tempem.

Třídy jsou uspořádány do center aktivit

Vzdělávací prostředí jednotlivých tříd je organizováno do center aktivit podle programu Začít spolu. Jednotlivá centra vytvářejí podmínky pro spontánní hru i vzdělávací nabídku připravenou pedagogem a nabízejí dětem různorodé příležitosti k objevování, tvoření, spolupráci i samostatné práci. Uspořádání center i jejich vybavení průběžně přizpůsobujeme věku, zájmům a aktuálním potřebám dětí v jednotlivých třídách.

Děti si samostatně volí centrum, ve kterém chtějí pracovat. Učí se respektovat společně vytvořená pravidla, domluvenou kapacitu jednotlivých center, dokončovat započaté činnosti a pečovat o prostředí, které společně využívají.

V jednotlivých třídách jsou vytvořena tato centra aktivit:

Centrum ateliér

Poskytuje prostor pro výtvarné a tvořivé činnosti. Děti využívají různé výtvarné techniky, přírodní i netradiční materiály a rozvíjejí vlastní tvořivost.

Centrum knihy a písma

Rozvíjí předčtenářské dovednosti, vztah ke knihám, práci s obrazovým materiálem, symbolem i písmem. Nabízí prostor pro čtení, vyprávění, grafomotorické činnosti i vlastní pokusy o zaznamenávání.

Centrum manipulačních a stolních her

Nabízí příležitosti k rozvoji jemné motoriky, logického myšlení, soustředění, trpělivosti i spolupráce prostřednictvím didaktických her, stavebnic a manipulačních pomůcek.

Centrum pohybu

Vytváří podmínky pro přirozený pohyb, rozvoj koordinace, obratnosti a vnímání vlastního těla.

Centrum domácnosti a dramatizace

Umožňuje dětem rozvíjet námětovou hru, komunikaci, fantazii i sociální dovednosti prostřednictvím běžných životních situací.

Centrum dopravy a kostek

Rozvíjí prostorovou představivost, konstrukční dovednosti, plánování, spolupráci a hledání různých způsobů řešení.

Centrum objevů a pokusů

Vede děti k pozorování, experimentování a hledání souvislostí. Děti využívají přírodniny, lupy, váhy, mikroskop i další badatelské pomůcky a přirozenou cestou rozvíjejí přírodovědnou i matematickou gramotnost.

Centrum hudby

Poskytuje prostor pro zpěv, rytimizaci, hru na hudební nástroje, poslech hudby i pohybové vyjádření hudebních zážitků.

Centrum dílny

Je určeno především starším dětem. Nabízí příležitosti k rozvoji manuální zručnosti, technického myšlení a bezpečné práci s různými materiály a nástroji.

Prostředí se proměňuje společně s dětmi

Prostředí mateřské školy není neměnné. Proměňuje se podle ročních období, aktuálních témat, projektů i zájmů dětí. Děti se svými tvořivými činnostmi aktivně podílejí na jeho podobě a učí se o společné prostředí pečovat.

Výrazným symbolem naší mateřské školy je strom, který je dominantním prvkem všech tříd. Představuje růst, stabilitu, propojení s přírodou i jedinečnou cestu každého dítěte. V průběhu roku se proměňuje spolu s dětmi a stává se přirozenou součástí společných aktivit, projektů i výtvarných činností.

Součástí každé třídy je také prostor určený ke zklidnění a odpočinku. Děti mohou podle své potřeby využívat relaxační koutky, domečky, čtecí kouty nebo další klidová místa, která podporují jejich psychickou pohodu a potřebu krátkodobého odpočinku během dne.

Tvořivé činnosti a společné projekty dětí jsou průběžně prezentovány v prostorách školy. Výzdoba tříd, chodeb i šaten tak přirozeně odráží život mateřské školy a umožňuje dětem prožívat radost z vlastní práce i sdílení společných zážitků.

Školní zahrada jako přirozená součást vzdělávání

Školní zahradu chápeme jako přirozené pokračování vzdělávacího prostředí. Děti zde nacházejí stejné možnosti objevování, tvoření, spolupráce i samostatné volby jako ve třídách. Zahrada je vytvořena v přírodním stylu a poskytuje dostatek prostoru pro spontánní hru, pohyb, badatelské činnosti i odpočinek.

Stejně jako vnitřní prostředí je i zahrada členěna do jednotlivých center aktivit. Děti mohou využívat například pískoviště, venkovní kuchyňku, ateliér, relaxační domečky nebo hlinoviště. Součástí zahrady jsou také herní prvky podporující přirozený pohyb a fyzickou zdatnost.

Vzrostlé stromy poskytují dětem přirozený stín a umožňují vnímat proměny přírody během celého roku. Venkovní prostředí využíváme pro pozorování přírody, práci s přírodními materiály, experimentování i rozvoj pozitivního vztahu k živému prostředí.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Náš vzdělávací program „**Hrajeme si pod stromy**“ vychází z přesvědčení, že každé dítě je jedinečná osobnost s vlastním tempem, možnostmi a cestou k poznání. Stejně jako strom potřebuje pevné kořeny, bezpečné prostředí a dostatek prostoru pro růst, potřebuje i dítě přijímající vztahy, důvěru a podněty, které mu umožní rozvíjet jeho schopnosti a potenciál.

Vytváříme prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, přijímané a respektované. Stavíme na vzájemné důvěře mezi dětmi, pedagogy i rodinami a věříme, že kvalitní vzdělávání vzniká především v prostředí založeném na dobrých vztazích. Děti podporujeme v samostatnosti, zvědavosti, tvořivosti a schopnosti vnímat sebe i svět kolem sebe.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř flexibilních integrovaných bloků, které společně vytvářejí obraz stromu jako symbolu růstu dítěte. **Moje kořeny** představují bezpečné zakotvení, vztahy, zdraví, sebeobsluhu a první kroky dítěte v prostředí mateřské školy. **Kmen vypráví** propojuje děti s tradicemi, kulturou, příběhy a hodnotami společenství, jehož jsou součástí. **Koruna poznání** otevírá prostor pro objevování světa, komunikaci, tvořivost a hledání souvislostí. **Náruč listí** vede děti k vnímání krásy a rozmanitosti přírody, k badatelskému poznávání, péči o životní prostředí a odpovědnému vztahu ke světu kolem nás.

Ve vzdělávání využíváme přirozenou dětskou potřebu hry, která je základním prostředkem učení a poznávání. Velký prostor věnujeme volné hře, při níž děti rozvíjejí fantazii, sociální dovednosti, samostatné rozhodování i schopnost řešit situace vlastní cestou. Využíváme také prvky programu **Začít spolu**, zejména centra aktivit, která podporují aktivní zapojení dětí, spolupráci, volbu a respektování individuálních potřeb každého dítěte.

Důležitou součástí našeho přístupu je **formativní hodnocení**, které chápeme jako podporu dalšího rozvoje dítěte. Zaměřujeme se na proces učení, oceňujeme pokrok, poskytujeme dětem zpětnou vazbu a vedeme je k uvědomování si vlastních možností. Dítě vnímáme jako aktivního účastníka svého vzdělávání.

Využíváme také potenciál naší přírodní zahrady a okolního prostředí, které dětem poskytují prostor pro každodenní objevování, pohyb, experimentování a přímý kontakt s přírodou. Učení chápeme jako proces, který probíhá nejen uvnitř třídy, ale v celém prostředí, které děti obklopuje.

Naším cílem je, aby děti odcházely z mateřské školy jako sebevědomé, zvědavé a vnímavé osobnosti, které mají důvěru ve své schopnosti, respektují druhé a dokážou s radostí objevovat svět kolem sebe.

PRINCIPIPY NAŠEHO VZDĚLÁVÁNÍ

Naše vzdělávání vychází z přesvědčení, že dítě se nejlépe učí v prostředí, kde se cítí bezpečně, přijímaně a respektovaně. Vycházíme z naší vize a hodnot, které se promítají do každodenní práce s dětmi, do prostředí mateřské školy i do způsobu komunikace mezi dětmi, pedagogy a rodinami. Následující principy tvoří základ pro volbu konkrétních vzdělávacích strategií.

Bezpečné vztahy jsou základem učení

Vytváříme prostředí založené na důvěře, respektu a přijetí každého dítěte. Děti vedeme k poznávání vlastních emocí, k respektování druhých a ke společnému vytváření pravidel soužití. V bezpečném prostředí se děti mohou přirozeně rozvíjet, zkoušet nové věci a učit se i prostřednictvím chyb.

Dítě je aktivním tvůrcem svého učení

Věříme, že dítě se učí především vlastní zkušeností, objevováním a aktivním zapojením. Vytváříme podnětné prostředí, ve kterém mohou děti klást otázky, hledat řešení, experimentovat a využívat svou tvořivost. Podporujeme jejich samostatnost, zvědavost a radost z poznávání.

Respektujeme jedinečnost každého dítěte

Každé dítě vnímáme jako jedinečnou osobnost s vlastními možnostmi, zkušenostmi a tempem rozvoje. Vzdělávací nabídku individualizujeme a diferencujeme podle potřeb jednotlivých dětí. Podporujeme silné stránky dítěte, poskytujeme mu přiměřené výzvy a vytváříme podmínky pro jeho postup k samostatnosti.

Učíme se společně

Učení chápeme jako proces, který probíhá také prostřednictvím spolupráce a vztahů mezi dětmi. Podporujeme společné řešení problémů, komunikaci, sdílení zkušeností a vzájemnou pomoc. Využíváme prvky programu Začít spolu, zejména centra aktivit, která umožňují dětem aktivně se zapojovat a přebírat odpovědnost za své učení.

Učení propojujeme se skutečným životem

Vycházíme ze zkušeností dětí a propojujeme vzdělávání s běžnými situacemi, prostředím obce, tradicemi i aktuálním děním. Děti získávají poznatky prostřednictvím praktických činností a vlastních prožitků. Součástí vzdělávání je také rozvoj sociálních a osobnostních dovedností, schopnost spolupracovat, rozhodovat se a vnímat hodnoty důležité pro společný život.

Příroda je naším přirozeným prostředím pro učení

Přírodní zahradu a okolní prostředí využíváme jako přirozený prostor pro poznávání, objevování a badatelské činnosti. Děti pozorují změny v přírodě, experimentují, pečují o živé organismy a učí se vnímat souvislosti mezi člověkem a okolním světem. Pobyt venku přirozeně podporuje také pohybový rozvoj, fyzickou zdatnost a bezpečný pohyb v různorodém prostředí.

Učíme se prostřednictvím reflexe a zpětné vazby

Vedeme děti k tomu, aby si uvědomovaly vlastní pokrok, dokázaly pojmenovat své zkušenosti a přemýšlely nad svou činností. Využíváme prvky formativního hodnocení, sebehodnocení a vzájemného hodnocení. Zpětnou vazbu chápeme jako prostředek podpory dalšího učení a rozvoje dítěte.

Vzdělávací strategie představují společné pedagogické postupy, kterými naplňujeme naši vizi, hodnoty i koncepci vzdělávacího programu **Hrajeme si pod stromy**. Věříme, že dítě se nejlépe rozvíjí v prostředí, kde se cítí bezpečně, může být samo sebou, aktivně objevuje svět a nachází radost z učení. Proto vytváříme podmínky, které podporují přirozenou zvědavost, samostatnost, spolupráci i odpovědnost za vlastní učení.

VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE A JEJICH VZTAH K ROZVOJI KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A ZÁKLADNÍCH GRAMOTNOSTÍ

Vzdělávací strategie	Jak ji naplňujeme v naší mateřské škole	Rozvíjené klíčové kompetence	Rozvoj základních gramotností
Spontánní učení prostřednictvím volné hry	Volná hra a vzdělávací nabídka tvoří základ každodenního vzdělávání. Poskytujeme dětem dostatek času, prostoru a podnětné prostředí pro spontánní hru, tvořivost, objevování a řešení problémů. Řízené činnosti zařazujeme cíleně	Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, kompetence osobnostní a sociální	Čtenářská gramotnost – rozvoj slovní zásoby, komunikace, vyprávění, práce s příběhem; matematická gramotnost – třídění, porovnávání, hledání vztahů a zákonitostí

Vzdělávací strategie	Jak ji naplňujeme v naší mateřské škole	Rozvíjené klíčové kompetence	Rozvoj základních gramotností
	jako podporu dětského učení. Děti při hře přirozeně rozvíjejí samostatnost, komunikaci, spolupráci a schopnost hledat vlastní řešení.		
Prožitkové a situační učení	Vycházíme z přímých zkušeností dětí a využíváme běžné životní situace, tradice, prostředí obce i aktuální dění. Děti poznávají svět prostřednictvím vlastních prožitků, praktických činností a řešení skutečných situací. Podporujeme propojení získaných poznatků s každodenním životem dítěte.	Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence občanské, kompetence osobnostní a sociální	Čtenářská gramotnost – porozumění sdělením, vyjadřování zkušeností a prožitků; matematická gramotnost – řešení praktických situací, orientace v čase a prostoru
Kooperativní a sociální učení	Vytváříme prostředí založené na respektu, důvěře a spolupráci. Děti se učí pracovat ve skupině, naslouchat druhým, přijímat různé role a společně hledat řešení. Využíváme prvky programu Začít spolu, zejména centra aktivit, a pro podporu sociálního rozvoje také Karty ctností.	Komunikativní kompetence, kompetence osobnostní a sociální, kompetence občanské, kompetence k učení	Čtenářská gramotnost – komunikace, vyjadřování myšlenek, naslouchání a porozumění; matematická gramotnost – plánování postupů, řešení problémů ve spolupráci

Vzdělávací strategie	Jak ji naplňujeme v naší mateřské škole	Rozvíjené klíčové kompetence	Rozvoj základních gramotností
Učení objevováním a badatelské aktivity	Využíváme přírodní zahradu, okolí mateřské školy i běžné situace k pozorování, experimentování, kladení otázek, hledání souvislostí a ověřování vlastních předpokladů. Vedeme děti k aktivnímu poznávání světa, samostatnému objevování a radosti z poznávání.	Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence občanské, digitální kompetence	Matematická gramotnost – pozorování, třídění, porovnávání, měření, orientace v prostoru a hledání zákonitostí; čtenářská gramotnost – pojmenování, popis a sdílení poznatků
Individualizované a diferencované učení	Respektujeme jedinečnost každého dítěte. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme jeho potřebám, možnostem, zájmům a aktuální úrovni rozvoje. Nabízíme činnosti různé náročnosti, podporujeme vlastní tempo práce, možnost volby a zažívání úspěchu.	Kompetence k učení, kompetence osobnostní a sociální, kompetence k řešení problémů	Čtenářská a matematická gramotnost – rozvoj podle individuálních možností dítěte prostřednictvím různorodých vzdělávacích situací
Formativní hodnocení a učení zpětnou vazbou	Vedeme děti k zamyšlení nad vlastní činností, podporujeme jejich schopnost pojmenovat, co se jim podařilo, co bylo náročné a jak mohou postupovat dále. Poskytujeme konkrétní a povzbudivou zpětnou vazbu	Kompetence k učení, kompetence osobnostní a sociální, komunikační kompetence, digitální kompetence	Čtenářská gramotnost – sdílení zkušeností, vyjadřování, popis a reflexe; matematická gramotnost – hodnocení postupů, hledání řešení a uvědomování si strategií

Vzdělávací strategie	Jak ji naplňujeme v naší mateřské škole	Rozvíjené klíčové kompetence	Rozvoj základních gramotností
	zaměřenou na proces učení, úsilí a individuální pokrok dítěte. Využíváme sebehodnocení, vzájemné hodnocení a pedagogickou dokumentaci.		
Nepřímo řízené a řízené vzdělávací činnosti	Připravujeme podnětné prostředí a promyšlenou vzdělávací nabídku vycházející z potřeb dětí a vzdělávacích cílů. Učitel volí vhodnou míru podpory podle situace – vytváří podmínky pro samostatné objevování dětí a zároveň zařazuje cílené vzdělávací aktivity. Střídání různých forem činností umožňuje respektovat přirozený způsob učení dětí.	Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, kompetence osobnostní a sociální	Čtenářská a matematická gramotnost – rozvoj prostřednictvím cílených vzdělávacích činností, práce s textem, symboly, pojmy a řešením problémových situací

Vzdělávací strategie	Jak ji naplňujeme v naší mateřské škole	Rozvíjené klíčové kompetence	Rozvoj základních gramotností
Respektující komunikace a spolupráce s rodinou	Vytváříme prostředí založené na otevřeném, respektujícím a partnerské komunikaci mezi dětmi, pedagogy i rodiči. Vedeme děti k naslouchání, vyjadřování vlastních myšlenek, pocitů a potřeb s ohledem na druhé. S rodinou sdílíme informace o rozvoji dítěte, respektujeme zkušenosti rodiny a společně hledáme cesty k jeho podpoře.	Komunikativní kompetence, kompetence osobnostní a sociální, kompetence občanské	Čtenářská gramotnost – komunikace, vyjadřování, naslouchání a porozumění; matematická gramotnost – podpora samostatnosti při řešení běžných životních situací
Učení v přirozeném prostředí přírody	Přírodní zahradu, okolí mateřské školy a místní krajinu využíváme jako přirozený prostor pro vzdělávání. Pobyt venku propojujeme s badatelskými aktivitami, pozorováním, tvořením i přirozeným pohybem. Děti rozvíjejí vztah k přírodě, učí se respektovat živé organismy a bezpečně se pohybovat v různorodém prostředí.	Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence občanské, kompetence osobnostní a sociální	Matematická gramotnost – třídění, porovnávání, měření, orientace v prostoru; čtenářská gramotnost – pojmenování, popis a sdílení zkušeností

NASTAVENÍ PROCESU PEDAGOGICKÉHO DIAGNOSTIKOVÁNÍ

Pedagogické diagnostikování chápeme jako přirozenou součást každodenní práce pedagoga. Jeho cílem není porovnávání dětí ani hledání jejich nedostatků, ale poznávání jedinečnosti každého dítěte a hledání způsobů, jak co nejlépe podpořit jeho další rozvoj. Diagnostické informace využíváme především jako podklad pro individualizaci vzdělávání, diferenciaci vzdělávací nabídky a plánování dalších pedagogických postupů.

Poznáváme dítě od prvních dnů

První informace o dítěti získáváme již při jeho přijetí do mateřské školy prostřednictvím vstupního dotazníku a individuálních rozhovorů s rodiči. Na ně navazuje období adaptace, během kterého pedagogové sledují, jak dítě navazuje vztahy, reaguje na nové prostředí, zapojuje se do hry i každodenních činností. Získané poznatky tvoří základ pro nastavení individuálního přístupu k dítěti již od začátku jeho docházky.

Průběžně sledujeme cestu dítěte

Základním nástrojem pedagogického diagnostikování je každodenní pedagogické pozorování dítěte při spontánní hře, vzdělávací nabídce, pobytu venku i běžných situacích během dne. Zaměřujeme se nejen na to, co dítě již zvládá, ale také na jeho zájmy, způsob učení, sociální vztahy, komunikační dovednosti, oblasti, ve kterých potřebuje větší podporu, i na jeho individuální pokroky.

Významné pedagogické poznatky si průběžně zaznamenáváme způsobem, který jednotlivým pedagogům vyhovuje. Důležitá je pro nás pravidelnost záznamů a možnost sledovat vývoj dítěte v čase. Součástí záznamů jsou zejména významné posuny ve vývoji dítěte, jeho zájmy, silné stránky i oblasti, kterým je vhodné věnovat zvýšenou pozornost.

Průběžné poznatky pedagogové každodenně sdílejí mezi sebou a průběžně je doplňují také o informace získané při komunikaci s rodiči.

Využíváme různé nástroje pedagogického diagnostikování

Součástí našeho systému je průběžné pedagogické pozorování, rozhovory s dítětem i jeho rodinou, diagnostické záznamy a práce s portfoliem dítěte. Podle věku dítěte a aktuální potřeby využíváme také pravidelně dynamickou pedagogickou diagnostiku **iSophi**, která pomáhá sledovat vývoj dítěte a plánovat jeho další podporu.

Diagnostické portfolio dítěte

Každé dítě má vedeno diagnostické portfolio, které je součástí systému pedagogického diagnostikování a slouží k zachycení jeho individuální cesty, vývoje, pokroků, zájmů, silných stránek i oblastí, ve kterých potřebuje podporu.

Diagnostické portfolio dítěte tvoří dvě vzájemně propojené části.

První část obsahuje pedagogickou dokumentaci potřebnou pro práci školy, například vstupní informace o dítěti, osobní dokumentaci, průběžné diagnostické záznamy pedagogů nebo výsledky diagnostiky ISophie.

Druhou část tvoří portfolio dítěte, které vzniká za aktivní účasti dítěte a pedagoga. Dítě si podle svých možností postupně vybírá obrázky, tvořivé činnosti, fotografie a další materiály, které považuje za důležité a které zachycují jeho zájmy, zkušenosti a pokroky.

Do tvorby portfolia mají možnost zapojovat se také rodiče, například prostřednictvím fotografií nebo dalších materiálů zachycujících život dítěte mimo mateřskou školu. Diagnostické portfolio je průběžně zpřístupňováno rodičům a podporuje společné sdílení pokroků dítěte i radosti z jeho učení.

Informace získané prostřednictvím pedagogického diagnostikování využíváme při plánování vzdělávací nabídky na úrovni třídy, při diferenciaci činností i při nastavování individuální podpory jednotlivých dětí. Diagnostika je současně důležitým podkladem pro spolupráci s rodinou a v případě potřeby také pro komunikaci se školskými poradenskými zařízeními.

ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ

Individualizace vzdělávání patří mezi základní principy práce naší mateřské školy. Vycházíme z přesvědčení, že každé dítě je jedinečná osobnost s vlastními možnostmi, schopnostmi, zkušenostmi, zájmy a tempem vývoje. Úkolem pedagoga není vytvářet stejné podmínky a očekávání pro všechny děti, ale poznávat jednotlivé děti a vytvářet takové prostředí a vzdělávací příležitosti, ve kterých se může každé dítě rozvíjet podle svých individuálních možností.

Poznávání dítěte jako základ individualizace

Výchozím bodem pro individualizaci vzdělávání je pedagogické diagnostikování a průběžné poznávání dítěte. Pedagogové sledují jeho vývoj, potřeby, zájmy, silné stránky i oblasti, ve kterých potřebuje podporu. Získané informace využívají při plánování pedagogického procesu, při přípravě vzdělávací nabídky i při volbě vhodných vzdělávacích strategií.

Vzdělávací nabídka je přizpůsobována možnostem, schopnostem, potřebám i zájmům jednotlivých dětí a konkrétní skupiny. Pedagogové zohledňují rozdílnou úroveň zkušeností, tempo učení i aktuální situaci dětí.

Prostředí podporující samostatnou volbu dítěte

Individualizaci podporuje také uspořádání prostředí mateřské školy. Dětem jsou volně dostupné pomůcky, materiály a hračky, které podporují jejich tvořivost, samostatné rozhodování a možnost volby činností.

Centra aktivit vytvářejí prostor pro různé způsoby učení a umožňují dětem zapojit se podle vlastního zájmu, schopností a aktuálních potřeb. Pedagog připravuje prostředí a vzdělávací příležitosti, zároveň respektuje, že děti mohou volit různé způsoby objevování, řešení problémů a získávání zkušeností.

Aktivní zapojení dětí do života mateřské školy

Děti jsou aktivně zapojovány do života mateřské školy. Podílejí se na vytváření společných pravidel soužití ve třídě, na plánování některých vzdělávacích záměrů a na hodnocení svých aktivit.

Učí se vyjadřovat své názory, reflektovat vlastní činnost, uvědomovat si své pokroky a přijímat odpovědnost za své jednání.

Děti se podílejí také na utváření a péči o prostředí, ve kterém žijí. Prostřednictvím péče o třídu, společně využívané pomůcky a další části prostředí získávají zkušenost, že jsou důležitou součástí společenství a že mohou ovlivňovat prostor, ve kterém tráví svůj čas.

Podpora samostatnosti a osobního rozvoje dítěte

Významnou součástí individualizace je podpora samostatnosti dítěte, jeho sebeuvědomění, jedinečnosti a odpovědnosti. Pedagogové vytvářejí podmínky pro to, aby děti mohly rozhodovat o svých činnostech, hledat vlastní řešení, vyjadřovat své potřeby a postupně získávat důvěru ve vlastní schopnosti.

Při komunikaci s dětmi využíváme respektující a popisný jazyk a prvky formativního přístupu. Zaměřujeme se na poskytování konkrétní zpětné vazby, která dětem pomáhá uvědomovat si vlastní pokrok, rozumět procesu učení a hledat další možnosti rozvoje.

Spolupráce s rodinou a dalšími odborníky

Individualizace vzdělávání vychází také z úzké spolupráce s rodinou. Rodiče jsou důležitými partnery při poznávání dítěte a sdílení informací o jeho potřebách, zájmech a vývoji. Vzájemná komunikace podporuje jednotné působení mateřské školy a rodiny ve prospěch dítěte.

V případě potřeby spolupracujeme také s dalšími odbornými pracovišti a využíváme jejich doporučení a podporu při vytváření vhodných podmínek pro vzdělávání konkrétních dětí.

Cíl individualizace vzdělávání

Cílem individualizace vzdělávání v naší mateřské škole je vytvářet prostředí, ve kterém každé dítě může zažívat úspěch, rozvíjet své schopnosti, objevovat své možnosti a postupně se stávat samostatnou, sebevědomou a zodpovědnou osobností.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

INTEGROVANÉ BLOKY VE FLEXIBILNÍM USPOŘÁDÁNÍ

FLEXIBILNÍ INTEGROVANÝ BLOK 1 : MOJE KOŘENY

CHARAKTERISTIKA BLOKU

Kořeny stromu představují bezpečné zázemí, jistotu a pevné místo, ze kterého může dítě postupně růst a rozvíjet se. V tomto bloku podporujeme dítě při vstupu do nového prostředí mateřské školy, pomáháme mu vytvářet pocit bezpečí, důvěry a sounáležitosti se skupinou.

Děti poznávají sebe, své tělo, své potřeby i své možnosti. Učí se orientovat v prostředí mateřské školy, přijímat pravidla společného soužití, navazovat vztahy a hledat své místo mezi ostatními. Prostřednictvím každodenních situací rozvíjejí samostatnost, sebeobsluhu, zdravé návyky a schopnost pečovat o sebe i své okolí.

Vytváříme prostředí založené na respektu, otevřené komunikaci a vzájemné podpoře, kde se každé dítě může cítit přijímané takové, jaké je, a postupně získávat jistotu ve svých schopnostech.

ÚČEL BLOKU

Účelem flexibilního bloku **Moje kořeny** je podpořit dítě v bezpečném začlenění do prostředí mateřské školy a vytvořit podmínky pro jeho zdravý osobnostní i sociální rozvoj. Vedeme děti k poznávání sebe sama, orientaci ve vlastních emocích, vyjadřování potřeb a navazování citových vazeb.

Děti se učí vytvářet a respektovat pravidla společného soužití, spolupracovat, řešit jednoduché konflikty dohodou a vnímat hodnotu vztahů, věcí i prostředí, které je obklopuje. Podporujeme jejich schopnost poradit si v nových situacích, přijímat změny a postupně získávat větší samostatnost.

Součástí bloku je rozvoj zdravých životních návyků, péče o vlastní tělo, hygieny, sebeobsluhy a bezpečného chování. Děti poznávají své tělo, využívají své smysly, rozvíjejí pohybové schopnosti a učí se rozpoznávat, co jejich zdraví podporuje a co mu škodí.

SMYSL BLOKU

Smyslem flexibilního bloku **Moje kořeny** je vytvořit pro dítě pevný základ, ve kterém zažívá přijetí, bezpečí a důvěru. Chceme, aby dítě vnímalo mateřskou školu jako místo, kam patří, kde má své místo a kde může s jistotou objevovat nové zkušenosti.

Dítě si postupně buduje vztah samo k sobě i k druhým lidem. Učí se, že každý člověk je jedinečný, že společné soužití vyžaduje respekt, ohleduplnost a schopnost domluvit se. Získává zkušenost, že může požádat o pomoc, ale také samo pomoci druhým.

Stejně jako zdravé kořeny umožňují stromu růst, poskytuje tento blok dětem základ pro jejich další rozvoj – posiluje jejich samostatnost, sebevědomí, odolnost a radost z toho, že jsou součástí společného prostředí.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

DDS – Aktivní spolupráce (OVU 002): Začlenění se do skupiny

DDS – Základy etiky a hodnot (OVU 004): Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od ostatních

DDS – Aktivní spolupráce (OVU 005): Navazuje a udržuje přátelství

DDS - Základy etiky a hodnot (OVU 005): Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou

DDS – Aktivní spolupráce (OVU 001): Poradí si v nové situaci

DDS – Základy etiky a hodnot (OVU 005): Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou

DDS – Základy etiky a hodnot (OVU 003): Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití

DDS – Základy etiky a hodnot (OVU 002): Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu

DAS – Bezpečné chování (OVU 002): Rozezná nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 002): Udržuje pořádek v blízkém okolí

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 004): Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit

DAS – Bezpečné chování (OVU 001): Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích

DAS – Poznání světa a přírody (OVU 001): Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a obci

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 006): Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 003): Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 001): Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 004): Navazuje a rozvíjí citové vazby

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 002): Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 002): Orientuje se v základních emocích a pocitech

DJP – Jazyk a řeč (OVU 001): Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči

DJP – Předmatematické představy (OVU 008): Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování

DJT – Tělo, smysly a biologické potřeby (OVU 004): Naplňuje své biologické potřeby

DJT – Fyzická zdatnost (OVU 001): Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost

DJT – Pohybové zdatnosti a zdraví (OVU 001): Zvládá sebeobsahu

DJT - Tělo, smysly a biologické potřeby (OVU 003): Rozlišuje pomocí všech smyslů

DJT – Ochrana zdraví (OVU 001): Má osvojené základní hygienické návyky

DJT – Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 007): Vykonává jednotuchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu

DJT – Tělo, smysly a biologické potřeby (OVU 001): Orientuje se na svém těle pojmenuje jeho části a zná jejich funkce

DJT – Ochrana zdraví (OVU 003): Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky

DJT – Ochrana zdraví (OVU 002): Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí

DJT – Praktický život (OVU 003): Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem

DJT - Tělo, smysly a biologické potřeby (OVU 002): Zachovává správné držení těla

FLEXIBILNÍ INTEGROVANÝ BLOK 2: KMEN VYPRÁVÍ

CHARAKTERISTIKA BLOKU

Kmen stromu představuje spojení mezi kořeny a korunou – nese v sobě sílu minulosti, zkušenosti předchozích generací i oporu pro další růst. V tomto bloku se děti seznamují s tradicemi, zvyky, svátky a příběhy, které jsou součástí našeho života a prostředí, ve kterém žijeme.

Prostřednictvím společných prožitků, vyprávění, hudby, dramatizace, tvoření a dalších kulturních činností děti poznávají, co nás spojuje s rodinou, obcí i širším společenstvím. Učí se vnímat význam opakujících se rituálů a slavností, které přinášejí pocit jistoty, sounáležitosti a bezpečí.

Vedeme děti k respektu k tradicím, kulturnímu dědictví i rozmanitosti způsobů života. Podporujeme jejich aktivní zapojení, spolupráci a radost ze společného tvoření, při kterém mohou vyjádřit své myšlenky, pocity i vlastní nápady.

ÚČEL BLOKU

Účelem flexibilního bloku Kmen vypráví je rozvíjet vztah dítěte k místu, kde žije, k jeho tradicím, kultuře a společným hodnotám. Děti získávají povědomí o regionálních zvycích, svátcích a událostech, které propojují současnost s minulostí a připomínají význam společného sdílení.

Prostřednictvím příběhů, říkadel, písní, hudebně pohybových činností a dramatizace rozvíjíme dětskou představivost, tvořivost, jazykové schopnosti a schopnost vyjadřovat se různými způsoby. Děti se učí zapamatovat si a reprodukovat texty, porozumět příběhům, předvídat jejich děj a hledat vlastní řešení situací.

Součástí bloku je také rozvoj spolupráce a schopnosti zapojit se do společných činností. Děti přijímají různé role, učí se domlouvat, ovlivňovat společné dění a vnímat svůj přínos pro skupinu.

SMYSL BLOKU

Smyslem flexibilního bloku Kmen vypráví je posilovat v dětech pocit sounáležitosti a vědomí, že jsou součástí příběhu, který začal před nimi a pokračuje jejich prostřednictvím. Tradice, svátky a společné rituály dětem poskytují oporu, pomáhají jim orientovat se v čase a vytvářejí prostor pro sdílení radosti s ostatními.

Chceme, aby děti poznávaly hodnotu toho, co se předává z generace na generaci, a zároveň získávaly odvahu přinášet vlastní nápady a tvořivě se podílet na společném životě. Učí se, že každý člověk má ve společenství své místo a že spolupráce, respekt a vzájemná pozornost posilují vztahy mezi lidmi.

Kmen vypráví dětem příběh o tom, odkud přicházíme, co společně sdílíme a co můžeme sami dále rozvíjet.

OČEKÁVÁNÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

DJT – Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 006): Sladí pohyb s rytmem a hudbou

DDS – Svět lidí a kultury (OVU 002): Spolupodílí se na udržování regionálních tradic

DDS – Základy kulturního vyjadřování (OVU 002): Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech

DDS - Základy kulturního vyjadřování (OVU 001): Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností

DDS – Aktivní spolupráce (OVU 003): Přijímá různé sociální role

DDS – Aktivní spolupráce (OVU 004): Ovlivňuje směřování společné činnosti

DJP – Předmatematické představy (OVU 007): Sestavuje prostorové objekty podle předlohy

DJP – Předmatematické představy (OVU 002): Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času

DJP – Jazyk a řeč (OVU 004): Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 007): Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 005): Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 004): Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu

FLEXIBILNÍ INTEGROVANÝ BLOK 3 – KORUNA POZNÁNÍ

CHARAKTERISTIKA BLOKU

Koruna stromu symbolizuje rozmanitost světa, který dítě postupně objevuje a poznává. V tomto bloku podporujeme přirozenou dětskou zvědavost, chuť ptát se, hledat odpovědi a porozumět souvislostem mezi člověkem, přírodou a prostředím, ve kterém žije.

Děti získávají zkušenosti prostřednictvím pozorování, experimentování, rozhovorů, tvořivých a praktických činností. Učí se vnímat rozmanitost lidí, kultur i okolního světa, bezpečně se v něm orientovat a jednat s respektem k sobě i druhým. Rozvíjejí svou samostatnost, tvořivost, komunikační schopnosti a důvěru ve vlastní schopnosti.

ÚČEL BLOKU

Účelem flexibilního bloku Koruna poznání je podporovat dítě v aktivním poznávání světa a rozvíjet jeho schopnost orientovat se v prostředí, které jej obklopuje. Vedeme děti k porozumění lidem, kultuře, přírodě i technickému světu a k uvědomování si jejich vzájemných souvislostí.

Prostřednictvím různých činností rozvíjíme řeč, myšlení, představivost, tvořivost a schopnost sdílet své zkušenosti s ostatními. Děti se učí formulovat své myšlenky, naslouchat druhým, pracovat s informacemi a hledat řešení.

Součástí bloku je také podpora bezpečného a odpovědného jednání. Děti se učí rozpoznávat rizika, chránit své soukromí, respektovat pravidla a přijímat odlišnosti mezi lidmi. Praktické činnosti podporují jejich samostatnost, jemnou motoriku, pohybové dovednosti i schopnost zvládat nové situace.

SMYSL BLOKU

Smyslem flexibilního bloku Koruna poznání je vytvářet prostor, ve kterém dítě prožívá svět jako bezpečné a podnětné místo plné možností k objevování. Chceme, aby děti získávaly radost z poznávání, nebály se zkoušet nové věci a vnímaly vlastní pokrok jako důležitou součást učení.

Dítě si prostřednictvím vlastních zkušeností vytváří vztah k místu, kde žije, k lidem kolem sebe i k prostředí, které jej obklopuje. Učí se respektu, otevřené komunikaci, spolupráci a odpovědnosti za své jednání.

Koruna poznání představuje prostor pro růst dětské osobnosti – pro rozvoj zvědavosti, sebevědomí, tvořivosti a schopnosti hledat vlastní cestu světem.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

DDS – Základy etiky a morální hodnoty (OVU 001): Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi

DDS – Svět lidí a kultury (OVU 003): Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou

DDS – Svět lidí a kultury (OVU 004): Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými

DDS – Svět lidí a kultury (OVU 005): Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu

DDS – Svět lidí a kultury (OVU 001): Pojmenuje místo a zemi, ve které žije

DDS – Základy kulturního vyjadřování (OVU 005): Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech

DAS – Bezpečné chování: Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravním prostředních a při jejich používání

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 003): Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí

DAS – Poznávání světa a přírody (OVU 005): Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi

DJT – Pohyb, hrubá a jemná motorika: Koordinuje pohyby těla, ruky a oka

DJT – Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 005): Zvládá základy grafomotoriky

DJT - Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 004): Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel

DJT - Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 001): Zvládá základní pohybové dovednosti

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 006): Vyrovná se s neúspěchem

DJP – Jazyk a řeč (OVU 003): Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty

DJP – Jazyk a řeč (OVU 007): Vypráví jednoduchý děj

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 004): Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat

DJP – Jazyk a řeč (OVU 010): Rozliší český jazyk od jiných jazyků

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 006): Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 003): Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav

DJP – Jazyk a řeč (OVU 008): Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí

DJP – Představivost, fantazie a tvořivost (OVU 001): Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 002): Rozumí předčítanému textu, vypráví a soustředěně sleduje děj

DJP – Sebepojetí, autonomie a emoce (OVU 005): Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění

DJP – Jazyk a řeč (OVU 002): Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 001): Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu

DJP – Myšlenkové operace a procesy (OVU 003): Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají

FLEXIBILNÍ INTEGROVANÝ BLOK 4 – NÁRUČ LISTÍ

CHARAKTERISTIKA BLOKU

Náruč listí symbolizuje krásu, rozmanitost a proměnlivost přírody, která nás každý den obklopuje. V tomto bloku se děti učí vnímat přírodu všemi smysly, objevovat její zákonitosti a poznávat, že člověk je její součástí a může o ni pečovat.

Příroda se pro děti stává přirozeným prostředím pro učení, zkoumání a objevování. Prostřednictvím pobytu venku, pozorování, experimentování, badatelských činností a práce s přírodními materiály děti získávají vlastní zkušenosti, hledají souvislosti a učí se porozumět změnám, které v přírodě probíhají.

Podporujeme dětskou zvědavost, tvořivost a radost z objevování. Vedeme děti k respektu ke všem formám života, k péči o okolní prostředí a k uvědomění, že i malé každodenní kroky mohou pomoci chránit svět kolem nás.

ÚČEL BLOKU

Účelem flexibilního bloku **Náruč listí** je rozvíjet vztah dítěte k přírodě prostřednictvím přímého prožitku, vlastního objevování a praktických zkušeností. Děti poznávají živou i neživou přírodu, její rozmanitost, proměny a vzájemné souvislosti mezi člověkem a prostředím, ve kterém žije.

Prostřednictvím badatelských činností se děti učí pozorovat, porovnávat, třídit, hledat řešení, ověřovat své představy a formulovat vlastní poznatky. Rozvíjejí své myšlení, matematické představy, jazykové schopnosti i schopnost vyjadřovat své objevy a zkušenosti.

Součástí bloku je také rozvoj pohybových a praktických dovedností při pobytu venku, překonávání různorodého terénu, práci s přírodními materiály a péči o rostliny i živočichy. Děti využívají přírodu jako inspiraci pro tvořivé činnosti, při kterých mohou vyjádřit své představy, prožitky a vnímanou krásu okolního světa.

SMYSL BLOKU

Smyslem flexibilního bloku **Náruč listí** je probudit v dětech hlubší vztah k přírodě a umožnit jim zažívat radost z jejího objevování. Chceme, aby děti vnímaly přírodu jako pestrý, živý a hodnotný prostor, který nabízí nekonečné možnosti poznávání, hry i tvoření.

Díky přímému kontaktu s přírodou si děti vytvářejí citlivost k okolnímu světu, učí se respektovat všechny formy života a postupně chápou, že každý člověk může svým jednáním ovlivnit prostředí, ve kterém žije.

Náruč listí dětem nabízí prostor zpomalit, pozorovat, žasnout a hledat vlastní odpovědi. Stejně jako listy tvoří rozmanitou korunu stromu, i dětské zkušenosti, objevy a prožitky vytvářejí pevný základ pro odpovědný a vnímavý vztah ke světu kolem nás.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

DJT – Praktický život (OVU 002): Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami

DJT – Fyzická zdatnost (OVU 002): Překonává fyzické překážky

DJT – Pohyb, hrubá a jemná motorika (OVU 002): Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost

DJP – Předmatematické představy (OVU 004): Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů

DJP – Předmatematické představy (OVU 001): Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností

DJP – Předmatematické představy (OVU 003): Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění

DJP – Předmatematické představy (OVU 005): Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary

DJP – Předmatematické představy (OVU 001): Určí a využije při činnostech pravidelnost, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie

DJP – Předmatematické představy (OVU 006): Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy

DJP – Myšlenkové operace (OVU 010): Ověří správnost řešení

DJP – Myšlenkové operace (OVU 009): Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře

DJP – Předčtenářské dovednosti (OVU 005): Rozlišuje některé symboly piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci

DJP – Představivost, fantazie a tvořivost (OVU 002): Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie

DJP – Jazyk a řeč (OVU 006): Rozpozná rým, rytmus

DJP – Jazyk a řeč (OVU 005): Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově

DJP – Jazyk a řeč (OVU 009): Formuluje instrukce a předá je ostatním

DDS – Základy kulturního vyjadřování (OVU 004): Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin

DDS – Základy kulturního vyjadřování (OVU 003): Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami

DAS – Bezpečné chování (OVU 004): Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami a i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 006): Respektuje různé formy života

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 005): Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy

DAS – Země, příroda a okolí (OVU 001): Orientuje se dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim

DAS – Poznání světa a přírody (OVU 002): Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy

DAS – Poznání světa a přírody (OVU 004): Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi

DAS – Poznání světa a přírody (OVU 003): Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody

PEDAGOGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

Pedagogické plánování vnímáme jako proces, jehož smyslem je vytváření vhodných podmínek pro učení a rozvoj každého dítěte. Nevycházíme z předem stanoveného sledu témat a činností, ale z poznávání konkrétní skupiny dětí, jejich potřeb, možností, zájmů a aktuální situace.

Společným základem pedagogického plánování je práce s očekávanými výsledky učení (OVU), které vymezují předpokládanou úroveň rozvoje dítěte před zahájením povinné školní docházky. OVU nejsou chápány jako cíle jednotlivých vzdělávacích činností ani jako požadavek, který musí každé dítě v určitém okamžiku splnit. Představují dlouhodobou představu o tom, kam směřuje rozvoj dítěte v průběhu předškolního vzdělávání.

Úkolem pedagogů je vytvářet podmínky, příležitosti a vzdělávací nabídku, které umožňují každému dítěti přibližovat se k této úrovni rozvoje s ohledem na jeho věk, individuální možnosti, schopnosti, zkušenosti a tempo.

Principy pedagogického plánování

Pedagogické plánování vychází z pedagogické diagnostiky a průběžného poznávání dětí. Učitelé při plánování využívají své poznatky o dětech, jejich zájmech, silných stránkách i oblastech, ve kterých potřebují další podporu. Získané informace využívají k promýšlení vzdělávacích záměrů, vhodných vzdělávacích strategií a prostředí, které dětem umožní aktivně se zapojovat do učení.

Proces plánování vychází z několika vzájemně propojených kroků:

1. Promýšlení vzdělávacího záměru

Prvním krokem je výběr oblasti rozvoje dítěte a očekávaných výsledků učení, ke kterým chceme děti prostřednictvím vzdělávacího procesu podporovat. Pedagog při tomto rozhodování vychází z aktuálních potřeb dětí, jejich možností, zkušeností a výsledků pedagogického diagnostikování.

2. Volba tématu nebo podnětu

Dalším krokem může být volba tématu, které pomáhá dětem přirozeně vstoupit do vzdělávací situace. Téma může vycházet ze zájmů a otázek dětí, z aktuální situace ve třídě, z dění v okolí nebo z přirozeného rytmu roku. Je prostředkem k učení dítěte, nikoli cílem vzdělávání samotným.

Děti jsou podle možností zapojovány do výběru témat a podnětů, zároveň pedagog zohledňuje situace, kdy je téma přirozeně spojeno s konkrétní událostí nebo obdobím roku.

3. Volba vzdělávacích strategií

Pedagog následně přemýšlí, jakým způsobem dětem umožní získávat zkušenosti a rozvíjet potřebné dovednosti. Volí vhodné vzdělávací strategie, metody a prostředky s ohledem na potřeby konkrétní skupiny dětí i jednotlivých dětí.

Důležitá je aktivní role dítěte, učení prostřednictvím hry, objevování, vlastní zkušenosti, spolupráce a možnosti volby.

4. Příprava vzdělávací nabídky a prostředí

Teprve na základě předchozích kroků pedagog promýšlí konkrétní možnosti realizace. Plánování aktivit není chápáno jako pevný scénář, ale spíše jako zásobník nápadů, podnětů a možností, ze kterých pedagog průběžně vybírá a které podle potřeby upravuje.

Součástí plánování mohou být:

- podněty a nabídka aktivit v centrech aktivit,
- návrhy činností a témat pro komunikativní kruh,
- individuální aktivity vycházející z potřeb konkrétních dětí,
- diferencovaná nabídka s ohledem na rozdílné možnosti dětí,
- náměty pro společné i individuální vzdělávací situace.

Pedagog průběžně reaguje na zájem dětí, jejich aktivitu, potřeby a aktuální situaci ve třídě. Nabídku může měnit, doplňovat nebo upravovat podle toho, jak děti na připravené podněty reagují.

Důraz není kladen na výsledný produkt aktivity, ale především na proces učení dítěte, jeho aktivní zapojení, zkušenost, objevování a vlastní cestu.

Při plánování pedagog zohledňuje také časovou náročnost jednotlivých aktivit tak, aby děti měly dostatek prostoru pro spontánní hru, vlastní volbu a přirozené tempo činnosti.

Děti mají možnost volit si aktivity v centrech podle svého zájmu a možností. Pedagog vytváří motivující prostředí a nabízí podněty, děti však nejsou k jednotlivým aktivitám nuceny. Centra nemusí být vždy naplněna konkrétní připravenou nabídkou – někdy je cílem pouze vhodně upravit prostředí tak, aby děti mohly samostatně objevovat, tvořit a rozvíjet své dovednosti.

5. Spolupráce s rodinou

Součástí pedagogického plánování může být také promýšlení možností spolupráce s rodinou. Pedagog zvažuje vhodné způsoby zapojení rodičů podle charakteru vzdělávacího záměru a aktuální situace. Součástí může být také sdílení průběhu a výsledků vzdělávání prostřednictvím fotografií, komunikace s rodiči nebo dalších vhodných forem zpětné vazby.

Spolupráce s rodinou není chápána jako povinnost u každého vzdělávacího záměru, ale jako možnost obohacení vzdělávacího procesu a propojení života dítěte v mateřské škole a rodině.

Evaluace pedagogického plánování

Pedagogické plánování je propojeno s průběžným vyhodnocováním vzdělávacího procesu. Evaluace neslouží pouze k posouzení výsledků dětí, ale především k reflexi pedagogické práce a hledání možností další podpory jejich rozvoje.

Vyhodnocování probíhá na několika úrovních:

- prostřednictvím každodenní komunikace mezi pedagogy,
- průběžným pedagogickým pozorováním a diagnostikováním dětí,
- zaznamenáváním významných pokroků, potřeb nebo oblastí další podpory,
- pravidelnou reflexí realizovaného vzdělávacího procesu.

Pedagogové při evaluaci zvažují, zda zvolené strategie a prostředí podporovaly aktivitu a učení dětí, co se osvědčilo a co je vhodné upravit v dalším pedagogickém procesu.

Forma pedagogického plánování je flexibilní. Pedagogové mohou využívat různé způsoby zpracování podle svých potřeb a stylu práce (například tabulku, myšlenkovou mapu nebo jinou přehlednou formu). Společným požadavkem je zachování základních bodů principů plánování.

7. EVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Evaluaci chápeme jako systematický proces získávání zpětné vazby o kvalitě práce mateřské školy. Slouží nám především k reflexi, dalšímu plánování a rozvoji školy. Nejde pouze o kontrolní činnost, ale o společné hledání cest, jak vytvářet co nejlepší podmínky pro vzdělávání a rozvoj každého dítěte.

Evaluace vychází z vize, hodnot a principů vzdělávání uvedených ve školním vzdělávacím programu. Zaměřujeme se na kvalitu pedagogického procesu, podmínky vzdělávání, práci pedagogického týmu i spolupráci s rodinou a dalšími partnery školy.

Do evaluace zapojujeme vedení MŠ, pedagogické i provozní zaměstnance, děti i rodiče. Získané informace využíváme jako podklad pro další rozhodování, úpravu pedagogického procesu a průběžné zkvalitňování podmínek vzdělávání.

Konkrétní podoba, četnost a organizace jednotlivých evaluačních činností vychází z aktuálních potřeb školy, situace dětí a pedagogického týmu.

Oblast evaluace	Zaměření evaluace	Nástroje a způsoby vyhodnocování	Časový rámec	Odpovědnost
Koncepce, vize a rámec školy	Sledujeme naplňování vize, hodnot a principů školy. Vyhodnocujeme, zda školní vzdělávací program odpovídá potřebám dětí, školy i aktuálním podmínkám.	Celkové hodnocení školy, společná reflexe pedagogického týmu, rozhovory, SWOT analýza, vyhodnocení ročního plánu, kontrola a aktualizace dokumentace školy.	Průběžně, celkové vyhodnocení 1× ročně, dle potřeby.	Vedení MŠ
Řízení školy a pedagogické vedení	Sledujeme kvalitu řízení školy, nastavení komunikace, spolupráce a podporu pedagogického procesu. Vyhodnocujeme účinnost pedagogického vedení a řízení školy.	Pedagogické porady, individuální rozhovory, hospitace a pohospitační rozhovory, kontrolní činnost, společné plánování, průběžná reflexe.	Průběžně během školního roku, dle potřeby.	Vedení MŠ
Personální podmínky a profesní rozvoj týmu	Sledujeme kvalitu spolupráce pedagogického týmu, profesní rozvoj zaměstnanců a podporu sdílení zkušeností.	Pedagogická portfolia, plán osobního rozvoje pedagoga, další vzdělávání pedagogických pracovníků, stáže, vzájemné hospitace, rozhovory.	Průběžně během školního roku, dle potřeby.	Vedení MŠ, pedagogové
Věcné, organizační a psychosociální podmínky vzdělávání	Vyhodnocujeme, zda materiální, organizační, provozní i psychosociální podmínky podporují bezpečné, podnětné a respektující prostředí pro vzdělávání dětí. Sledujeme funkčnost prostředí, vybavení školy i klima školy.	Pozorování prostředí, hospitace, kontrola vybavení, provozní porady, evidence oprav a údržby, kontrolní činnosti, rozhovory se zaměstnanci.	Průběžně, dle potřeby.	Vedení MŠ, provozní zaměstnanci

Oblast evaluace	Zaměření evaluace	Nástroje a způsoby vyhodnocování	Časový rámec	Odpovědnost
Pedagogický proces	Sledujeme, zda pedagogický proces vychází z potřeb, možností a zájmů dětí, podporuje jejich aktivní zapojení, samostatnost, tvořivost a wellbeing. Vyhodnocujeme kvalitu plánování, realizace i hodnocení vzdělávací nabídky.	Hospitace, pozorování, rozhovory s pedagogy, kontrola plánování a pedagogické dokumentace, evaluace vzdělávacích bloků, reflexe pedagogů, zpětná vazba dětí.	Průběžně během školního roku.	Vedení MŠ, pedagogové
Pedagogická diagnostika a individualizace vzdělávání	Sledujeme, zda pedagogové systematicky poznávají jednotlivé děti a využívají získané informace při plánování a realizaci vzdělávání. Vyhodnocujeme účinnost individualizace vzdělávání.	Pedagogická diagnostika, diagnostická portfolia dětí, pedagogické pozorování, průběžné diagnostické záznamy, vyhodnocování podpory jednotlivých dětí.	Průběžně během školního roku, dle potřeb dětí.	Pedagogové, vedení MŠ
Podpora všech dětí při vzdělávání	Vyhodnocujeme, zda škola vytváří podmínky pro vzdělávání všech dětí s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti a schopnosti. V případě potřeby vyhodnocujeme také účinnost spolupráce s odbornými pracovišti.	Pedagogická diagnostika, průběžné vyhodnocování podpory dětí, spolupráce s odbornými pracovišti, rozhovory, pozorování.	Průběžně dle potřeb dětí.	Pedagogové, vedení MŠ
Spolupráce s rodinou a partnery školy	Sledujeme kvalitu partnerské spolupráce s rodinou a dalšími partnery školy. Vyhodnocujeme způsoby komunikace i možnosti zapojení rodičů do života školy.	Každodenní komunikace, individuální konzultace, osobní schůzky, dotazníkové šetření, společné akce, zpětná vazba rodičů.	Průběžně, celkové vyhodnocení zpětné vazby 1× ročně.	Pedagogové, vedení MŠ

Oblast evaluace	Zaměření evaluace	Nástroje a způsoby vyhodnocování	Časový rámec	Odpovědnost
Reflexe pedagogické práce a profesní rozvoj pedagoga	Pedagogové pravidelně reflektují svou pedagogickou práci, vyhodnocují zvolené postupy a využívají získanou zpětnou vazbu k dalšímu profesnímu rozvoji a zkvalitňování pedagogického procesu.	Denní reflexe pedagogů, evaluace vzdělávacích bloků, pololetní evaluace pedagogického procesu a sebehodnocení pedagoga, pedagogická portfolia, rozhovory.	Průběžně, pololetně, dle potřeby.	